

Betreft: 1^e termijn en technische vragen m.b.t. Kaderbrief 2021-2024 ter behandeling in de Statenbrede commissie (BEM) van woensdag 24 juni 2020

De vragen zijn gegroepeerd per beleidsprogramma, beginnend met opmerkingen/vragen van algemene aard. De inbreng van enkele fracties is na de deadline ontvangen. Deze zijn daardoor tussen de tijdig ontvangen (en reeds genummerde) inbreng gevoegd, en hebben als gevolg daarvan een sub-nummer gekregen. Het antwoord op vraag 10.2 (van FvD) wordt in een separate bijlage meegestuurd.

Nr.	Partij	Vraag/input	Antwoord/reactie	Prog r.	GS-lid
1	CDA	<p>Dank voor deze kaderbrief. In deze onzekere tijd is deze kaderbrief niet meer dan een inschatting. Wat de uiteindelijke impact gaat zijn van de coronacrisis op ons als samenleving maar ook op de Provincie Utrecht als organisatie zullen wij mogelijk pas over een aantal jaar kunnen vaststellen. Maar voor nu wil de CDA fractie haar waardering uitspreken voor de voortvarendheid waarmee het college en de ambtenaren deze crisis aanpakt. Het is ook goed om te kijken welke kansen deze coronacrisis ons brengt en fijn om te zien dat we hier en daar al wat tussen de regels van deze voorstellen kunnen lezen.</p> <p>Het is een terechte constatering dat de provincie over een solide financiële positie beschikt, dat was zo en dat blijft zo. Er is voldoende weerstandsvermogen om de ambities voortvloeiende uit het collegeprogramma te realiseren. De belastingcapaciteit is in orde maar het is onmiskenbaar dat de onzekerheden zeer groot zijn. De nadelige effecten van de coronacrisis, zoals de benutting van het openbaar vervoer, de staat van s-rijks financiën, de grote opgaven op het terrein van energie en mobiliteit zullen ongetwijfeld nog grote gevolgen hebben. Het is daarom ook logisch dat de meerderheid van het nieuwe beleid nu nog incidenteel is. De meerjarenraming sluit en is rond de 6 mio positief. Nog niet geheel duidelijk is het wat de positieve saldi zijn van de rekeningen 2018 en 2019. Maar het is waarschijnlijk dat deze positief zijn.</p> <p>Het CDA hoopt dat de achterstanden in documenten en de verbeteringen van de financiële kolom in de organisatie stevig zal gaan doorwerken. Het afgelopen jaar zijn er veel inspanningen gepleegd en daar is heeft het CDA heel veel</p>	Geen reactie gevraagd.	Alg.	Strijk

		<p>waardering voor natuurlijk was het nodig maar toch. De Statenbrede inzet op dit terrein zal hoop ik zijn vruchten afwerpen.</p> <p>Heel belangrijk is het voornemen van het college om toch te kijken naar dekkingsvoorstellen voor 2021 (10 mio) en voor 2022 (25 mio), een kritische kijk op wat we als provincie doen waarderen we zeer. Dat definitieve keuzes gemaakt worden wanneer er meer inzicht is is naar het oordeel van het CDA niet meer dan terecht.</p>			
1.1	SP	<p>Zoals eerder gemeld heb ik geen technische vragen.</p> <p>Zoals duidelijk naar voren komt in de kadernota zijn het onzekere tijden. De SP deelt deze zorgen. Zorgen met name over compensatie door het rijk voor extra uitgaven in deze crisis naar lagere overheden. Wij verwachten van de provincie dat zij zich inzet voor 100% compensatie. Het is goed dat de provincie niet inzet op bezuinigingen, al vinden wij de zin in de voorlaatste alinea van pagina 3: “Herprioritering van bestaande uitgaven is voor het college in dit kader de aangewezen weg” wel wat cryptisch, graag wat meer uitleg wat hiermee wordt bedoelt. Bezuinigingen op openbaar vervoer, fiets, groen en cultuur moeten wat ons betreft worden voorkomen omdat ze op langere termijn meer schade opleveren dan de korte termijn “winst”.</p> <p>De schuif van de reserve Huisvesting en Ecoducten naar structurele kapitaallasten en exploitatie kunnen we steunen. Ten aanzien van de nader uit te werken voorstellen wachten we de verschillende voorstellen af.</p> <p>Bij het weerstandsvermogen is het goed dat de extra risico's nog nader gevalideerd worden. Het goed inschatten van de risico's is belangrijk. Het aanhouden van een ratio van 1,4 is dan eigenlijk dubbelop. Wel zou het goed zijn om na te denken over in welk tempo daling van deze ratio acceptabel is. De structurele weerstandscapaciteit is volgens ons op een juiste manier weergegeven.</p>	<p>Op pagina 3 van de statenbrief noemt het college enkele voorbeelden van beleidsdoelen die door de corona maatregelen mogelijk sneller dichterbij komen. We werken in dit antwoord op uw vraag om uitleg de voorbeelden over de arbeidsmarkt en het thuiswerken ter illustratie wat verder uit. Er was al een proces gaande waarbij in bepaalde sectoren van de economie de werkgelegenheid onder druk staat. Dit is bijvoorbeeld zo in de financiële dienstverlening; terwijl in andere sectoren er een tekort aan medewerkers is (zorg, onderwijs, techniek, ict). Wij waren al van plan met begeleidingstrajecten van werk naar werk hierop te investeren. Met projecten die raken aan 'leven-lang-leren'. Scholingsprojecten van werk naar werk (Rabo naar Pabo). Corona kan de behoefte hieraan versnellen omdat de werkloosheid mogelijk toeneemt, terwijl de tekortsectoren nog steeds mensen zoeken. Een ander voorbeeld is dat wij al beleid voerden om scholen en studenten en werkgevers en werknemers te beïnvloeden in hun keuzen hun reisgedrag voor woon-werk-studie verkeer zo min mogelijk te doen in de spits om de piekbelasting te voorkomen. Door corona hebben wij allen gemerkt dat digitaal werken en video vergaderen en webinars soms beter en makkelijker werken dan vooraf vermoed of gedaan. Het is minder druk in de spits dan voorheen. Als wij ook in het post corona tijdperk een deel van die</p>	Alg.	Strijk

			gedragsveranderingen kunnen vasthouden, leidt dit mogelijk tot andere keuzen dan wij voorheen dachten te moeten maken en dus andere allocatie van middelen. Veel is nog onzeker en onderwerp van studie, maar het college wil hier de komende weken / maanden / jaren nadrukkelijk de vinger aan de pols houden.		
1.2	VVD	Geachte collega's, Wij hebben voor de eerste termijn 1 vraag aan het College: is er ook een impactanalyse gemaakt van de coronacrisis? Wat zijn de effecten van Corona en de maatregelen op onze begroting? Zijn er scenario's uitgewerkt? Zo ja, wij zouden ze graag ontvangen. Onze beschouwing over de kaderbrief zullen we in tweede termijn geven.	Om inzicht te krijgen op de impact van de coronacrisis op de provinciale werkzaamheden en bedrijfsvoering is een analyse gemaakt van de zogenaamde beleidskritische processen. Dit is een analyse van alle lopende activiteiten die mogelijkverwijs vertraging kunnen oplopen en waarvoor dit impact zou hebben in termen van meerkosten, doelbereik of planning realisatie afgesproken doelen. Dit inzicht is een belangrijke basis om a) waar mogelijk bij te sturen of de impact te beperken en b) de basis voor de raming van eventuele meerkosten. Die inventarisatie van meerkosten is de basis geweest voor de Kaderbrief 2021. In de vier Statenbrieven vanuit de Taskforce Corona hebben wij u gerapporteerd over de belangrijkste zaken en eventuele bijstellingen in beleid. Scenario's zijn niet uitgewerkt. Waar sprake is van impact op individuele dossiers worden deze per dossier aan u gemeld.	Alg.	Strijk
2	SGP	Met de begroting 2020 nog vers in ons geheugen moesten we bij het lezen van deze Kaderbrief wel een paar keer slikken. Opnieuw worden plannen gepresenteerd om veel geld uit te geven aan de talloze ambities uit het coalitieakkoord. Opnieuw worden we geconfronteerd met het gegeven dat deze coalitie ervoor heeft gekozen niet te onderhandelen over de verschillende wensen van de vijf partijen, maar deze gewoon onder elkaar op te sommen. Terecht constateert het college dat we met al deze plannen bij elkaar ver over de grenzen van onze begrotingsruimte heengaan. En dan wordt het spannend. Gaan we de hand op de knip doen om de inwoners niet met	Geen reactie gevraagd. Wij zien uw voorstel(len) om tot een sluitend meerjarenperspectief te komen met belangstelling tegemoet.	Alg.	Strijk

		<p>belastingverhogingen te confronteren of gaan we onze reserves en de ruimte die er zit in de belastingcapaciteit opsouperen? We zijn blij dat het college deze keuze in de kaderbrief nog gunstig uit laat vallen voor de eerste optie. Eerst wordt binnen de begroting gekeken waar nog besparingsmogelijkheden zitten, dan pas komen de andere varianten in beeld.</p> <p>Wat ons betreft is deze keuze helder. Wij willen ervoor kiezen om ons te focussen op provinciale kerntaken en daarvoor een sobere en doelmatige organisatie in de lucht houden. Wij zullen in de aanloop naar de Statenvergadering met een eigen voorstel komen om de begroting sluitend te krijgen. We zien verschillende mogelijkheden om binnen de huidige plannen tot besparingen te komen.</p> <p>Het is voor het eerst dat zo duidelijk de wissel wordt omgezet naar het benutten van de ongebruikte belastingcapaciteit. Wij vinden dat een verregaande maatregel die alleen kan worden toegepast als duidelijk is dat de provincie alles heeft gedaan om eerst te kijken naar alternatieve mogelijkheden van besparing.</p> <p>Tenslotte vinden wij dat de risicoparagraaf uiterst mager. Dit college doet een grote aanslag op de algemene middelen, dat vereist een veel betere onderbouwing van de risico's.</p> <p>Positief zijn we over het opheffen van een aantal tamelijk onnodige reserves en over een aantal inhoudelijke voorstellen. Niet onvermeld mag blijven de voortzetting van de pilot waterstof waarvoor wij middels een motie hebben gepleit. Positief dat de kansen worden gezien en gepakt!</p>			
3	CDA	Nood <u>ledig</u> je niet maar <u>lenig</u> je (pag. 24)	Terechte constatering, dank voor uw oplettendheid.	Alg.	Strijk
4	CU	We snappen dat het een uitdaging is, maar we willen nogmaals de oproep doen om in het vervolg de kadernota toegankelijker te maken voor iedereen.	Ons streven is om elk planning & control product leesbaar en toegankelijk(er) te maken. Voor suggesties vanuit uw kant staan wij zeker open.	Alg.	Strijk
5	CU	De ChristenUnie is tevreden met deze kaderbrief. Ondanks de onzekere tijd ligt er toch een brief waarin de ambities blijven staan. We begrijpen dat de aankomende periode er	Geen reactie gevraagd.	Alg.	Strijk

		nog veel kan wijzigen en we ook wendbaar moeten zijn om deze situatie weer te boven te komen.			
6	D66	Dank voor de kaderbrief. Fijn om daar, ook in financieel onzekerder tijden, een debat over te kunnen voeren in de richting van de begroting. Begrijpelijkerwijs een brief in plaats van een nota en we spreken de verwachting uit dat we bij de behandeling van de begroting later dit jaar meer zicht hebben op genoemde onzekerheden	Geen reactie gevraagd.	Alg.	Strijk
7	D66	We spreken de volle steun uit voor het vasthouden aan de ambities. Dat laat onverlet dat we op het moment van de kaderbrief nog tegen een tekort aan kijken. GS geeft aan de komende tijd te onderzoeken hoe 10 miljoen in 2021 en 25 miljoen in 2022 gedekt kan worden. Wij zouden graag van GS horen hoe zij aankijkt tegen het 'faseren of herprioriteren van taken, programma's of plannen, om tegen de achtergrond van de gewijzigde omstandigheden, de gestelde ambities op een andere manier te realiseren dan eerder voorzien. Kan GS aangeven wat zij daar concreet mee wil doen?	In aanloop naar de behandeling van de Begroting 2021, en voor de jaren 2022 en daarna in de Kadernota 2022, zal het College met concrete voorstellen komen.	Alg.	Strijk
8	D66	Uit de kaderbrief blijkt dat GS wendbaar en adaptief wil kunnen optreden. Dat lijkt D66 vanuit de situatie een sterk uitgangspunt. We missen echter nog de vorm waarin we wendbaar of adaptief kunnen zijn. Wil GS met scenario's gaan werken? Meer prospectieve informatie gaan toepassen? Vaker bij PS terugkeren met voorstellen? Kan GS ons daar duiding op geven?	De wendbaarheid en adaptiviteit die het college beoogt, komt o.a. tot uitdrukking in het uw Staten tussentijds informeren in aanloop naar de Begroting 2021 over relevante ontwikkelingen die betrokken dienen te worden bij het opstellen van dat document. U heeft dat misschien gemerkt in de grote stukkenstroom die de afgelopen weken richting uw staten kwam. Wendbaar en adaptief optreden betekent dat het college vaker tussentijds de voortgang wil weten van activiteiten, nadrukkelijk ook financieel. Het college zal daarnaast ook vaker dan normaal met elkaar moeten wegen of er nog nieuwe ontwikkelingen en inzichten zijn die leiden tot aanpassing in beleid. Naar verwachting zal zij uw staten dus ook vaker tussentijds informeren over die voortgang en aanpassingen. Mogelijk leidt dit vaker dan 'normaal' tot voorstellen voor een begrotingswijziging. Hoeveel en hoe vaak en	Alg.	Strijk

			<p>wanneer, kan het college nu ook niet scherp voorspellen. Dit is vaak afhankelijk van variabelen die we niet zelf in de hand hebben. Adaptief en wendbaar optreden zal zowel van het college als van uw staten dus ook de nodige flexibiliteit vragen in de agendazetting.</p> <p>We ontwikkelen daarnaast voorstellen, zowel dit jaar als volgend jaar, die gaan over het faseren of herprioriteren van taken, programma's of plannen, tegen de achtergrond van gewijzigde omstandigheden, om de gestelde ambities op een andere manier te realiseren dan eerder voorzien. Feitelijk kunnen die voorstellen dienen als bouwstenen voor scenario's.</p>		
9	PVV	<p>Het zijn uitzonderlijke tijden. Tijden waarin de organisatie op orde dient te worden gebracht, met name op financieel terrein, maar ook tijden waarin zowel kwalitatief als kwantitatief onvoldoende zekerheden en gegevens zijn om een verantwoorde, betrouwbare en bruikbare Kadernota op te kunnen stellen. Desalniettemin wil het college wel aan de ambities vasthouden én geeft het vanwege de coronacrisis extra geld uit, zonder zicht te hebben op de cijfers. Dat is onverantwoord, aangezien dit college de reserves al wilde plunderen. Hoe gaat de gedeputeerde dat vormgeven en hoe garandeert de gedeputeerde dat, vanwege het gebrek aan cijfers, het college financieel niet (nog verder) ontspoorde.</p>	<p>In de bijzondere omstandigheden waarin ons land, en ook onze provincie verkeert, hebben wij gemeend u toch zo volledig mogelijk te willen informeren, middels de aan u toegezonden Kaderbrief. In die brief en straks ook bij de begroting baseren we ons steeds op de ons bekende (financiële) inzichten en houden daarbij nadrukkelijk oog voor een voldoende mate van wendbaarheid en adaptiviteit en weerstandsvermogen.</p> <p>Het college deelt uw stelling niet dat zij reserves 'plundert'. Het college vindt wel, - en heeft dat vorig jaar bij de begroting 2020 ook betoogd-, dat we reserves niet onnodig moeten aanhouden, maar moeten aanwenden. Het inzetten van reserves voor investeringen die de provincie Utrecht sterker maken in de toekomst vinden wij een goede zaak.</p> <p>Ook het college is van mening dat de vrije reserve die we achter de hand houden voor (de toegenomen) geïdentificeerde risico's ruim</p>	Alg.	Strijk

			<p>voldoende tot goed moet zijn. Op pagina 6 van de Kaderbrief lichten we dit toe bij ons streven naar een kengetal voor de ratio weerstandsvermogen van 1,4 tot 2,0.</p> <p>Het college is het met uw fractie eens dat inzicht in de cijfers cruciaal is. Op het moment van schrijven van de Kaderbrief was er al veel informatie, maar nog niet voldoende om een sluitend financieel meerjarenperspectief op hoofdlijnen voor te leggen. Juist daarom komt het college nu met een Kaderbrief en geen Kadernota. Het college gaat ervan uit bij de begroting meer informatie ter beschikking te hebben om die eindafwegingen te kunnen maken. Waarbij ook wij ons realiseren dat de onzekerheden waarschijnlijk groter zullen zijn dan in andere jaren.</p>		
10	SGP	<p>Waarom heeft het college ervoor gekozen eerst alle ambities uit te schrijven en pas dan te kijken naar de dekking van deze kosten? Had er niet vanuit de beschikbare middelen geselecteerd moeten worden in de veelvoud van ambities. We zijn ook benieuwd naar de reactie van andere fracties. Zijn andere fracties bereid mee te denken over mogelijke kostenbesparingen richting de begroting?</p>	<p>Het college staat zeker open voor suggesties en voorstellen vanuit uw kant m.b.t. kostenbesparingen. Die kunnen we dan betrekken in het traject van het opstellen van de Begroting 2021.</p>	Alg.	Strijk
10.2	FvD	<p>Op pagina 9 staat de lijst met intensiveringen/ nieuw beleid. Welke van deze programma's zijn nieuw beleid en welke zijn intensiveringen van beleid? En welke posten kunnen zonder meer geschrapt worden zonder dat dit effect heeft op lopende programma's</p>	<p>Wij sturen met deze beantwoording de tabel met voorgenomen intensiveringen of nieuw beleid mee en geven hier per regel aan of het nieuw beleid is of een intensivering.</p> <p>Soms is het direct helder dat het om nieuw beleid gaat. Bij onze maatregelen om oplossingen te bieden voor de problematiek met stikstofdioxide bijvoorbeeld. Soms is het evident intensivering, zoals bij de extra middelen voor de kwaliteitsverbetering van de RUD.</p> <p>Soms is het meer diffuus. Het programma binnenstedelijke ontwikkeling bijvoorbeeld. Dit meerjarig programma bestond ook in de vorige</p>	Alg	Strijk

			<p>college periode en loopt af in 2020. Het college stelt voor een nieuw programma binnenstedelijke ontwikkeling voor meerdere jaren vast te stellen. Dit plan komt na de zomer naar u toe. Hierin zitten delen die voortzetting zijn van het ondersteuningsbeleid in de vorige periode, en het kent nieuwe prioriteiten en accenten. We typeren dit in het schema als 'nieuw beleid' omdat het oude programma stopt en het echt een bestuurlijke keuze is u voor te stellen ook de komende jaren in te zetten op dit beleid.</p> <p>Naar mening van het college kan geen enkele post geschrapt worden zonder dat dit effect heeft op de lopende programma's.</p>		
11	SGP	<p>Wij vinden het belangrijk dat structurele kosten worden gedekt uit structurele middelen. Dat is duurzaam boekhouden. Ons is niet helder of de algemene middelen nu wel of niet worden ingezet voor het dekken van structurele kosten. Kan het college onderbouwen dat er geen structurele kosten worden gedekt door incidentele middelen?</p>	<p>In bijlage 1 van de Kaderbrief (pag. 8) is inzichtelijk gemaakt wat het saldo aan structurele lasten en baten is voor de jaren 2021 t/m 2024. De linker kolommen bestaan uit baten en lasten met een incidenteel karakter, de vier meest rechtse kolommen geven de structurele baten en lasten aan. Uit de bijlage is op te maken dat de jaren 2021, 2023 en 2024 een structureel voordelig saldo hebben. Alleen het jaar 2022 kent een structureel nadelig saldo van 256.000 euro.</p>	Alg.	Strijk
12	D66	<p>In de bijlage is benoemd hoe de provincie om wil gaan met de indexering voor partnerorganisaties. Dit betreft alleen de relatieve indexering. Kunt u de indexering ook kwantificeren?</p>	<p>Het budget voor de indexering van loon- en prijscompensatie van partnerorganisaties maakt onderdeel uit van de algemene stelpost 'loon- en prijscompensatie'. Bij het opstellen van de Kaderbrief is gerekend met de volgende absolute bedragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 170.000 euro (2021); - 312.000 euro (2022); - 454.000 euro (2023); - 596.000 euro (2024). <p>In de Begroting 2021 zal, zoals gebruikelijk, een specificatie worden gegeven van de opbouw van de totale stelpost 'loon en prijscompensatie'.</p>	Alg.	Strijk

13	D66	Er vindt vrijval plaats van de reserves voor ecoducten (11 mio) en huisvesting (18 mio). Wat zegt dit over de onderliggende ambities. En met name de laatste: er ligt een ambitie op de verduurzaming van het provinciehuis. Is hier in de planning rekening mee gehouden?	De vrijval van deze reserves is een zuiver financieel-technische exercitie. In de door uw Staten vastgestelde Nota reserves en voorzieningen is als uitgangspunt gedefinieerd dat "we zo min mogelijk werken met reserves". Het apart zetten van gelden maakt de financiële huishouding minder transparant en bemoeilijkt de integrale afweging van budgetten en het afleggen van verantwoording. Het streven is om alles via de exploitatie te laten verlopen. Vanuit dat oogpunt wordt voorgesteld om die specifieke reserves op te heffen en in plaats daarvan de structurele lasten in de begroting op te nemen. Die structurele kapitaalslast, voor dezelfde investeringsruimte, is ook verwerkt in deze Kaderbrief.	Alg.	Strijk
14	GL	P.11; Voor de reserves Ecoducten, Huisvesting en ICT stelt GS we voor om deze op te heffen en per eind 2020 te laten vrijvallen ten gunste van de algemene middelen. Verder stelt GS voor om de exploitatiebegroting structureel te verhogen met de lasten die normaliter met deze reserves verrekend zouden worden." Heeft dit gevolgen heeft voor de ambities die er zijn en/of de realiseerbaarheid hiervan?	Nee, dit heeft geen gevolg voor de ambities of de realiseerbaarheid daarvan. Zie ook het antwoord op vraag 13. Deze nieuwe werkwijze draagt wel bij aan de financiële transparantie en het beter zichtbaar maken van de jaarlijkse kosten.	Alg.	Strijk
15	CU	Reserve ICT: Er valt een ICT reserve vrij, wat is de onderbouwing hiervan?	Zie voor de algemene door ons gekozen lijn, het antwoord bij vraag 13 van D66. De reserve valt vrij onder gelijktijdige opname van een kapitaalslast in de exploitatiebegroting die diezelfde investering mogelijk maakt. (u treft die op pagina 10 onder het kopje bedrijfsvoering).	Alg.	Strijk
16	D66	In Europa is de Green Deal in ontwikkeling. In de kaderbrief is dit nog niet benoemd. D66 ziet in de Green Deal grote lijnen van de ambitie van de provincie Utrecht terug. Kunt u de kansen vanuit Europa meenemen in de begroting voor 2021?	Het college ziet hier zeker kansen! De nieuwe Europese commissie die enkele maanden geleden is aangetreden heeft haar ambities op dit punt duidelijk neergezet. Die plannen worden momenteel geconcretiseerd. In de komende maanden zal waarschijnlijk ook meer duidelijkheid ontstaan over de totale omvang van de Europese begroting. Wij houden beide ontwikkelingen nauwlettend in de gaten, maar op dit moment	Alg.	Strijk

			wachten wij op de uitwerkingen van die plannen alvorens wij onze inzet ook scherper kunnen maken.		
17	D66	Tot slot de verwachting met betrekking tot de financiële ontwikkeling in de regio. Gelet op de financiële druk die al bij gemeenten lag en die door corona niet minder is geworden, zou onze rol als financieel toezichthouder meer aangesproken kunnen worden. Biedt onze begroting voldoende kader om dat op te vangen?	Dit is zeker een punt van aandacht. Op dit moment gaan wij ervan uit dat de ambtelijke capaciteit die nodig is voor de functie van financieel toezicht afdoende is. Maar u noemt een goed voorbeeld waar de ontwikkelingen in de komende weken / maanden ons misschien tot nieuwe inzichten kunnen brengen. Vooralsnog is de lijn van het college dat eventuele extra capaciteit voor dit team alsdan uit het bestaande arbeidskosten budget moet komen.	Alg.	Strijk
18.1	GL	Gezien zowel de ambitie op inhoud als de ambitie wendbaar te zijn/blijven in de huidige tijd (wat GroenLinks toejuicht) in combinatie met de onzekerheid over de resultaten van de jaarrekeningen '18 en '19 en inkomsten Provinciefonds: waarom niet nu de MRB al iets verder optrekken richting landelijk gemiddelde?	Als college volgen we de lijn dat we eerst ruimte zoeken binnen de huidige begroting, o.a. door het ontwikkelen van voorstellen voor het faseren of herprioriteren van taken, programma's of plannen om, tegen de achtergrond van de gewijzigde omstandigheden, de gestelde ambities op een andere manier te realiseren dan eerder voorzien. Daarnaast houden we de bestaande budgetten en de onderbouwing van bestemmingsreserves jaarlijks taakstellend en fundamenteel tegen het licht. Bij de bespreking van de begroting 2022 en het jaar daarna zullen wij de voorstellen afwegen tegen het incidenteel afdekken via de algemene reserve of het boven de trend verhogen van de MRB.	Alg.	Strijk
18.2	FvD	In het begeleidend schrijven en de kaderbrief zelf staat dat mochten de ambities van het coalitie-akkoord niet gefinancierd kunnen worden uit de lopende begroting dat dan een verhoging van de opcenten in beeld komt. Wat is de verwachte extra opbrengst van het verhogen van de opcenten indien deze op het landelijk gemiddelde uitkomen?	In de Kaderbrief is in bijlage 2 (pag. 23) aangegeven dat de verwachte opbrengst van 1 extra opcent ruim € 1,7 mln. bedraagt. Uitgaande van het gemiddeld van 83,0 in 2020 versus het door ons gehanteerde tarief van 73,6 betreft dit verschil 9,4 opcenten. 9,4 x € 1,7 mln. = afgerond € 16 mln. extra opbrengsten per jaar indien het opcententarief dusdanig wordt verhoogd.	Alg.	Strijk

19	SGP	Is het college het met ons eens dat het inzetten van onbenutte belastingcapaciteit een noodmaatregel is die alleen moet worden ingezet als alternatieve mogelijkheden om de begroting sluitend te krijgen echt zijn gestrand? En hoe denken de andere fracties hierover?	In het coalitieakkoord is de lijn uitgezet die dit college voorstaat om tot een gedegen fasering en financiële dekking komen van de te realiseren ambities. Het inzetten van onbenutte belastingcapaciteit is daarbij een reële optie, die echter eerst vooraf wordt gegaan door andere mogelijkheden om de begroting sluitend te krijgen. Hieronder vallen het jaarlijks taakstellend en fundamenteel tegen het licht houden van bestaande budgetten en bestemmingsreserves.	Alg.	Strijk
20	CDA	Het effect van het verschuiven van de omgevingsvisie is niet meegenomen in de kaderbrief. Heeft dit geen effect?	Het uitstel van de Omgevingswet en het als gevolg daarvan uitstellen van vaststelling van omgevingsvisie en omgevingsverordening heeft financiële consequenties. Welke dat precies zijn weten we nog niet. Een deel van de kosten zullen verschuiven naar volgend jaar, maar er zullen ook extra kosten zijn. In de begroting 2021 wordt een voorstel gedaan.	Alg.	van Essen
21.1	CU	Terugvallen reizigersopbrengsten in concessie: Hoe is de kans van 3% tot stand gekomen, dat lijkt ons een erg lage inschatting.	De kans is tot stand gekomen op basis van eerste afspraak met het Rijk in mei 2020 waarbij het Rijk de derving van reizigersinkomsten via een beschikbaarheidsvergoeding voor onbepaalde duur zou vergoeden. Bij de nadere uitwerking (na het versturen van de Kaderbrief) heeft het Rijk dit in eerste instantie beperkt tot 2020. Het jaar 2021 is nog buiten beeld gebleven. Daardoor neemt het risico vooralsnog stevig toe en moet eerder gedacht worden aan zeker 30%. Deze nieuwe inzichten nemen we mee in de risico paragraaf van de begroting.	Alg.	Schaddelee
21.2	PvdA	De extra kosten OV door de coronacrisis kunnen substantieel zijn. Aan een bedrag van welke orde moeten we tot nu toe denken? Is er een indicatie hoe hoog die tekorten op zullen lopen in 2021?	Voor 2020 neemt het Rijk de derving van de reizigersopbrengsten vrijwel geheel voor haar rekening middels een beschikbaarheidsvergoeding (Rijk betaalt 93% en de vervoerder 7%). Hier zijn dus voor de provincie (in verhouding tot het totaal) geringe extra kosten te verwachten. Over 2021 en verder is nog niets afgesproken. In de risicoparagraaf is voor 2021 vooralsnog een bedrag van 20 miljoen euro	Alg.	Schaddelee

			genoemd. Voor verdere jaren worden op dit moment scenario's ontwikkeld op basis van de best verkrijgbare informatie. Na de zomer en bij de begroting 2021 wordt u daarover nader geïnformeerd.		
21.3	PvdA	Op het moment van opstellen van de Kaderbrief waren gesprekken met het Rijk over een bijdrage aan de tekorten in het OV ver gevorderd. Is er al meer bekend over wat de Rijksbijdrage zal zijn?	Ja. Zie antwoord op uw vraag 21.2. U bent recent ook per statenbrief uitgebreider over de afspraken met het Rijk geïnformeerd. Dit betreft de statenbrief Stand van zaken Taskforce Corona #4 van 9 juni j.l met PS nummer 2020BEM94. Als bijlagen bij deze statenbrief treft u ook de Kamerbrief financiële regeling OV bedrijven.	Alg.	Schaddelee
21.4	PvdA	Als een onvoorziene kans wordt genoemd dat thuiswerken leidt tot minder piekbelasting in het verkeer. Dit vergt mogelijk aanpassingen van plannen en middelen. In de brief wordt gesproken over herprioritering. Denken we dan aan het uitstellen van infrastructurele projecten? Kan de gedeputeerde hier voorbeelden van noemen?	Projecten die in uitvoering zijn of in voorbereiding van uitvoering gaan onverkort door. Wel biedt ander en minder reisgedrag mogelijkheden tot een mobiliteitstransitie. Wat precies de effecten zijn op projecten is dit moment nog niet concreet aan te geven. In het antwoord op de vraag van de SP fractie (1.1) gaan we hier nog iets uitgebreider op in.	Alg	Schaddelee
21.5	PvdA	Over welk bedrag praten we bij in de algemene reserve tot de aanvaardbare grens van ons weerstandsvermogen is bereikt?	Dit bedrag kan veranderen, omdat de geïdentificeerde risico's kunnen veranderen. En als je een bepaalde verhouding wilt van de algemene reserve t.o.v. het geïdentificeerde risico kan de benodigde reserve dus ook van jaar tot jaar verschillen. Om u echter een beeld te geven over de omvang van het bedrag rekenen we het door op basis van de voorlopige inzichten. Het benodigd weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de provincie in staat is om de financiële gevolgen van risico's te voldoen. Het weerstandscapaciteit (lees algemene reserve) is de capaciteit om de benodigde weerstandsvermogen te dekken.	Alg	Strijk

			<p>De ratio van weerstandscapaciteit = weerstandscapaciteit / benodigd weerstandsvermogen.</p> <p>In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat deze ratio minimaal 1.0 is. Door de toegenomen onzekerheid streven we naar een ratio weerstandsvermogen van tussen de 1.4 en 2.0.</p> <p>Door te streven naar een ratio tussen 1,4 en 2,0 komen we bij een geïdentificeerd risico van € 16,3 miljoen momenteel uit op een weerstandscapaciteit met een bandbreedte van € 22,8 mln - € 32,6 mln.</p> <p>Het college sluit op dit moment nadrukkelijk niet uit dat bij de doorrekening van de risico paragraaf bij het opstellen van de begroting 2021, op basis van de dan bekende inzichten het geïdentificeerd risico hoger uitpakt dan € 16,3 miljoen. Dat leidt alsdan ook tot een hoger benodigde algemene reserve. Overigens is die algemene reserve momenteel ook veel hoger dan € 32,7 miljoen.</p>		
21.6	PvdA	De jaarrekeningen van 2018 en 2019 zijn nog niet afgerond, maar wel bijna. Wij begrijpen dat een exact bedrag niet bekend is, maar hoe positief schat het college het resultaat van de jaarrekeningen 2018 en 2019?	<p>De controle van de betreffende jaarrekeningen wordt op het moment van schrijven nog uitgevoerd door PWC, waarbij afstemming plaatsvindt over de door hen gedane bevindingen. Deze kunnen een effect hebben op het jaarrekening resultaat. De controles vinden nu nog plaats. Wij informeren u regelmatig over de voortgang van deze controle en langs die weg wordt u op de hoogte gehouden van een eventueel aanwezig jaarrekening resultaat. Zoals recent in de FAC besproken is het college voornemens u op woensdag 24 juni de concept jaarrekeningen 2018 en 2019 toe te sturen. Wij kunnen uw vraag pas dan goed beantwoorden. Dit zal dus op het moment van de bespreking in</p>	Alg	Strijk

			BEM bekend zijn, helaas nu echter nog niet. Op dat moment zijn ook de bestemmingsvoorstellen bekend voor het resultaat.		
21.7	FvD	In de brief staat dat er onderhandelingen met het IPO zijn over de hoogte van de uitkering uit het provinciefonds. Welke richting gaan die onderhandelingen op? Een verhoging/ verlaging van de uitkering? En wanneer verwacht GS een definitief akkoord?	De meicirculaire 2020 is gepubliceerd op 31 mei 2020; enkele dagen na de Kaderbrief. Het kabinet heeft samen met de koepels van de decentrale overheden in deze Corona-periode besloten om de schommelingen in het accres te dempen door de volume en loon- en prijsontwikkelingen te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. U bent over deze afspraken geïnformeerd in de statenbrief 'Stand van zaken Taskforce Corona #4 d.d. 9 juni 2020' met kenmerk 2020BEM94. In die brief geven wij aan de precieze effecten van de afspraken momenteel door te rekenen en u over de uitkomsten hiervan te informeren middels een statenbrief die naar verwachting op 23 of 24 juni aan u wordt verstuurd.	Alg	Strijk
21.8	FvD	Waarom is als uitgangspunt genomen dat het weerstandsvermogen ruim voldoende moet zijn ter dekking van risico's? Er is nu toch een situatie die toestaat dat het weerstandsvermogen lager mag worden?	Een ratio van 1,4 tot 2.0 is weliswaar hoger dan persé noodzakelijk; maar wordt door het college op dit moment wel als wenselijk gezien. De geïdentificeerde risico's worden berekend op basis van inschattingen van kansen en vervolgens als totaal ook gewogen via het Monto Carlo model. Dit omdat de kans dat alle risico's zich tegelijk voordoen weer kleiner dan 1 wordt geacht. Indien een risico zich daadwerkelijk voordoet, wordt de risicoreservering ook echt als dekking aangewend. De algemene reserve neemt dan dus daadwerkelijk af. Toch willen we ook dan nog steeds voldoende weerstandsreserve hebben voor andere geïdentificeerde risico's. Vanuit zorgvuldig financieel beheer stelt het college daarom een hoger ratio dan 1 voor. Dit geeft in deze onzekere tijden enige buffer.	Alg	Strijk

21.9	FvD	Op pagina 23 schrijft u dat de kans op het terugvallen van de reizigersopbrengsten een kans is van 3%. Hoe komt u op dat percentage zeker in het licht dat nu al terugloop van inkomsten van meer dan 80% worden gerapporteerd? Graag een uitgebreide toelichting?	Zie hiervoor de beantwoording van de vergelijkbare vraag 21.1 van de CU.	Alg	Strijk
22	D66	De dekking op groen groeit mee is structureel verlaagd. Tegelijk is het programma voor zover we kunnen zien niet van de nader uit te werken voorstellen gehaald. De reserve eoducten valt vrij binnen landelijk gebied. En later dit jaar kunnen we nog de bossensvisie verwachten, waar we geen middelen voor gereserveerd zien? Uit de begroting van afgelopen jaar bleek tevens dat er nog middelen tekort kwamen om de ambitie op groene contour te behalen. We begrijpen vanuit groen groeit mee dat er onderzoek gedaan wordt naar de financieringsinstrumenten hiervoor. Kan dat binnen de bestaande kaders en hoe draagt eea bij aan de ambitie voor deze collegeperiode?	<p>In de Kaderbrief wordt ingezet op het 'opbossen' van een aantal programma's. Onder de noemer Groen Groeit Mee wordt een aantal programma's samengebracht. Oorspronkelijk hadden we onder de vlag van Utrecht Buiten jaarlijks een bedrag (zijnde 400/400/500/500k) staan, als bedachte opvolger van Recreatie om de Stad. Omdat er nog geen concreet plan is, is het niet wenselijk nu al bedragen, zeker niet van deze omvang, vast te leggen. Ook voor het Ringpark is het budget met 50k per jaar teruggebracht.</p> <p>De 1,6 miljoen is dus als volgt opgebouwd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50k per jaar uit Ringpark (= 200k) • en 300 + 300 + 400 + 400k uit Utrecht buiten (= 1.400k) <p>Het bedrag dat voor het Ringpark was gereserveerd is teruggebracht van 300.000 naar 250.000 euro en wordt ingezet voor Groen Groeit Mee.</p> <p>Met dit procesgeld kan wel Groen Groeit Mee worden opgestart, maar is uiteraard geen uitvoering mogelijk. We hebben de ambitie om het programma Groen Groeit Mee in het najaar te concretiseren. Indien de uitwerking aanleiding geeft voor een financiële claim dan zullen wij die op dat moment aan u voorleggen. Bij de begroting hopen we hier al meer duidelijkheid over te hebben.</p> <p>Ook in het ruimtelijk domein zetten wij in op het 'opbossen' van programma's als IFL en IGP en omgevingsagenda's gemeenten. Dit levert een</p>	1	

			<p>efficiency-winst op van 100.000 euro per jaar. In de kaderbrief wordt ook dit per abuis in relatie gebracht tot Groen groeit mee.</p> <p>M.b.t. de vrijval van de reserve ecoducten merken we op dt dit gebeurt onder gelijktijdige opname van de kapitaalslast ecoducten van € 384.000 per jaar (structureel). Deze kapitaalslast geeft dezelfde investeringsruimte als het incidentele bedrag in de reserve. Het college vindt deze methode van financieel verwerken echter beter en meer transparant.</p>		
23	CU	Groen groeit mee: We zien dat er bij 'groen groeit mee' een aanzienlijk bedrag wordt geschrapt door het samenvoegen van programma's. Kunt u een onderbouwing geven van de besparing en hoe zeker is het dat we dit bedrag gaan halen en we niet gaan inperken op de ambities?	Zie antwoord op vraag 22, D66	1	
24	D66	Onder de uitwerking van het programma binnenstedelijke ontwikkeling staat alleen de ambitie benoemd om tot 10.000 woningen per jaar te komen. Woningbouw is een belangrijk speerpunt in deze collegeperiode. Kan GS concretiseren hoe de voorgestelde middelen concreet bijdragen aan het verhogen van de woningbouwproductie?	<p>Om de ambities vanuit het coalitieakkoord voor de realisatie van 10.000 woningen te kunnen realiseren is meer inzet en steun van de provincie nodig dan de afgelopen jaren is geweest. Dit wordt nog versterkt door de impact en de onzekerheid die de stikstofproblematiek en de coronacrisis zullen hebben op de woningmarkt. We zien een verschuiving in de ondersteuning waar behoefte aan is, vooral op financieel gebied (garantstellingen, subsidie onrendabele toppen, inzet financiële experts) waarbij de behoefte op maat zal wordt ingevuld. De volgende categorieën onderscheiden we op hoofdlijnen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inzet expertise, menskracht op vlak procesmanagement, planeconomie, RO-expertise (flexpool in U16-verband, FINC) 2. Beschikbaar stellen middelen (subsidies, revolverende leningen, garantstellingen) voor: <ul style="list-style-type: none"> • Onrendabele toppen bij transformatieopgaven en doorstroming in de bestaande bouw; 	1	van Muilekom

			<ul style="list-style-type: none"> • Subsidies betaalbare woningbouw, stimuleren middensegment • Uitplaatsing bedrijven en transformatie t.b.v. gebiedsontwikkeling in binnenstedelijk gebied. <p>3. Middelen t.b.v. monitoring, onderzoek, kennisontwikkeling, netwerkbeheer, events</p>		
25	SGP	Er wordt 3,8 miljoen (4x incidenteel) gereserveerd voor het programma Binnenstedelijke Ontwikkeling. Wat zijn de plannen die hieronder liggen? Graag een veel concretere onderbouwing dan nu opgenomen. Nu wordt bijvoorbeeld de stikstofproblematiek als onderdeel opgenomen, terwijl hiervoor separaat ook al veel geld is gereserveerd.	Het nieuwe programma BO zal dit najaar aan u worden voorgelegd. Voor stikstof wordt geen investeringsbudget gevraagd. Wel vraagt de stikstofproblematiek een personele inzet om gemeenten goed te informeren, afstemming te organiseren (zowel extern, als intern met o.a. taskforce stikstof, vergunningverlening etc.) en kennis op te bouwen.	1	van Muilekom
26	GL	P. 14; Naast voortzetting van het huidige programma binnenstedelijke ontwikkeling moet er sprake zijn van intensivering van de inzet op woningbouw door toegenomen ambities en door recente ontwikkelingen zoals stikstof en corona. Betekent dat een uitbreiding van personeel op dit vakgebied en is daar financiële ruimte voor? Welk andere intensiveringen zijn mogelijk?	In het nieuwe programmaplan binnenstedelijke ontwikkeling dat u wordt voorgelegd (dit najaar) zal duidelijk worden welke keuzes (inclusief personele consequenties) worden voorgesteld.	1	van Muilekom
27	GL	P. 14; Bij de gevolgen van de stikstofproblematiek i.v.m. de woningbouw wordt gesproken over het alternatief houtbouw. Komt er daarvoor en een initiatief, bij voor keur een programma vanuit de provincie te beginnen met een werkconferentie.	Eind vorig jaar is de motie over houtbouw aangenomen. Binnen het programma Binnenstedelijke Ontwikkeling werken we aan uitvoering van deze motie. Kader hiervoor is dat houtbouw een van de mogelijke maatregelen is om co2 te reduceren. Het is geen doel op zichzelf. Eind Q3 rapporteren we, zoals aangegeven bij de motie, over de voortgang.	2	Van Muilekom
28	D66	Er wordt een dotatie voorgesteld van EUR 10 mio voor de reserve gebiedsontwikkeling. Gelet op de omschrijving een relevante en actuele post en begrijpelijk dat daar middelen voor nodig zijn. D66 zou wel graag in lijn met eerdere afspraken een termijn verbinden aan dergelijke reserveringen zodat een reserve niet een oneindig karakter krijgt.	Aan de gebiedsgerichte aanpak is nog geen einddatum verbonden, daarom dat er ook aan de bijbehorende financiering nog geen termijn is verbonden. Wij stellen voor een termijn ter hanteren tot eind 2025. Dit is halverwege de termijn voor de structurele aanpak (aanpak tot	2	Bruins Slot

			2030) en derhalve een goed moment voor evaluatie.		
29	CDA	Inzake Stikstof. Voor de sporen 2 en 3 wordt voorgesteld om een reserve gebiedsprocessen aan te houden van 10 miljoen maar er staat niet bij voor welke periode. Wij stellen voor om deze reserve niet langer dan 2 jaar aan te houden en vervolgens een nieuw besluit te nemen.	Aan de gebiedsgerichte aanpak is nog geen einddatum verbonden, daarom is ook aan de bijbehorende financiering nog geen termijn is verbonden. Wij stellen voor een termijn ter hanteren tot eind 2025. Dit is halverwege de termijn voor de structurele aanpak (aanpak tot 2030) en derhalve een goed moment voor evaluatie. Een termijn van 2 jaar wordt onverstandig geacht, omdat een individueel aankooptraject, maar ook subsidietraject, langer dan 2 jaar kan duren (van plan tot uitvoering).	2	Bruins Slot
30	GL	P.15; Bij de stikstofaanpak (pagina 15) gaat het over de 3 sporen waarmee gewerkt wordt: 1) Versnellen/extra natuurherstelmaatregelen in Natura 2000 gebieden 2) Gebiedsprocessen 3) Bevorderen innovatie, verduurzaming en extensivering. Voor de sporen 2 en 3 wordt voorgesteld uit te gaan van één totaalbedrag waarbij flexibele inzet kan plaatsvinden. Er staat: "Met het oog op verlaging van de stikstofdepositie gaan we in deze sporen in de eerste plaats mogelijkheden bezien om bedrijven te helpen om innovaties te ontwikkelen, te verduurzamen en te extensiveren (bedrijfsmanagement) en in de tweede plaats om gronden te ruilen of bedrijven te verplaatsen." Vraag: Wordt spoor 3 direct ingezet wanneer blijkt dat spoor 2 te weinig verlaging van de stikstofreductie oplevert voor een gebied?	Om de gelden in spoor 3 toe te kunnen kennen, moet eerst een aanvullend instrumentarium ingesteld worden. Dit kost naar verwachting 6 tot 12 maanden. Ook de aanwending van financiën in het tweede spoort kost tijd – een aankoopprocedure vergt meerdere maanden, soms jaren. De afweging tussen beide sporen wordt gebiedsgericht gemaakt en valt nog niet met zekerheid te voorspellen.	2	Bruins Slot
31	CDA	Financiering stikstof: Op basis waarvan is de schatting gedaan van de gebiedsgerichte aanpak? Hoe komen we aan dit bedrag?	De gereserveerde 10 miljoen euro wordt ingezet als één budget voor opkoop van bedrijven en subsidiëring van innovatie en omvorming en extensivering. Voor opkoop wordt in beginsel aangesloten bij de opkoopregeling van het Rijk. De verwachting is dat het Rijk daarbij cofinanciering gaat vragen. Hoeveel is nog onduidelijk. Bij 1/3 ^e cofinanciering moet er al gauw rekening mee gehouden worden dat de provinciale bijdrage 1-2 miljoen euro per bedrijf is.	2	Bruins Slot

			<p>Dan hou je maar beperkte ruimte over om bedrijven aan te kopen als je rond Natura 2000-gebieden ook op innovatie, omvorming en extensivering wilt inzetten. De voorwaarden van een subsidieregeling moeten nog worden uitgewerkt. Een emissiearme maatregel bij een veehouderij implementeren kost al snel enkele tonnen. Bij andere activiteiten kan het bedrag sterk wisselen. Naar verwachting kunnen bij volledige inzet van de middelen voor subsidiëring zeker enkele tientallen bedrijven geholpen worden. In eerste instantie was een hoger bedrag begroot, maar vanwege de onzekere financiële situatie door Corona is dat verlaagd en is het voorstel het bedrag in een bestemmingsreserve te storten. Voordeel daarvan is dat als in een jaar minder middelen zijn besteed het restant terugvloeit naar de reserve. Als het jaarbedrag al wel is besteed, maar zich toch nog een kans voordoet, kunnen via een voorstel extra middelen onttrekken worden aan die reserve.</p>		
32	D66	<p>P. 14/15; Met POP3 beogen we het ontwikkelen, verduurzamen en innoveren van de agrarische sector. GroenLinks is geïnteresseerd in de effectiviteit van de cofinanciering van deze subsidie. Kunt u inzicht verschaffen de resultaten van de laatste twee jaar?</p>	<p>De cofinanciering van de provincie die is ingezet in het POP3 programma (2015-2020) is besteed aan: 1) niet grondgebonden maatregelen in de landbouw (kennisverspreiding, structuurversterking, productieve investeringen (investeringen door agrariërs gericht op verduurzaming) en niet-productieve investeringen (KRW-maatregelen); 2) Het LEADER-programma en 3) Agrarische Natuurbeheer. De laatste twee jaren zijn de resultaten vooral gericht op fysieke investeringen (emissiearme stallen, precisiebemesters, spuitmachines, koematrassen) en niet productieve investeringen zoals de aanleg van 200 ha onderwaterdrainage. Hiermee draagt de cofinanciering effectief bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit, aan het verminderen van de stikstofdepositie op natuur, het verbeteren van</p>	2	Bruins Slot

			dierenwelzijn, het verminderen van CO2-uitstoot en de afname van de bodemdaling.		
33	CDA	Bij hoofdstuk 2 landelijk gebied Wat wordt bedoeld met de kop: cofinanciering EU-gelden transitie landbouw? Verderop wordt gesproken over gebiedsgerichte economie en het ontwikkelen van het platteland.	De EU-cofinanciering is nodig voor de Europese middelen in het POP3-programma in 2021 en 2022. Het programma sluit nauw aan op het provinciaal beleid waarin wordt gesproken over de transitie van de landbouw. Het gaat om maatregelen die zijn gericht op het verduurzamen van de landbouw door kennisontwikkeling, innovatie en investeringen en agrarisch natuurbeheer. Het POP 3-programma kent ook een LEADER-deelprogramma. Dit is een relatief klein onderdeel gericht op het versterken van de gebiedsgerichte economie en het ontwikkelen van het platteland.	2	Bruins Slot
33.2	FvD	Op pagina 15 schrijft u dat de Europese Subsidie gelden op kunnen lopen tot 73 miljoen. Kunt u met ons de rekensom delen hoe u tot dit bedrag komt?	De 73 miljoen euro heeft betrekking op de verstrekte subsidies (inclusief uitvoeringskosten) in het huidige programma POP3 (2015-2020). Het bedrag is opgebouwd uit € 39,7 miljoen EU-middelen, € 33,3 miljoen aan cofinanciering. Deze zijn globaal onder te verdelen naar provincie (25,8 miljoen), waterschappen (7 miljoen) en gemeenten (0,5 miljoen).	2	Bruins Slot
34	CDA	Zijn de uitgaven van de voedselagenda extra of vallen die binnen de begroting uitvoeringsagenda landbouw	De voorgestelde uitgaven voor de Voedselagenda voor 2021, 2022 en 2023 zijn extra.	2	Bruins Slot
35	CDA	Inzake de ondergrondse hoogspanningskabels. Is al bekend wanneer en wat Veenendaal gaat vragen?	Ja, Veenendaal vraagt om een bijdrage van maximaal € 2,85 miljoen van de in de begroting 2020-2023 gereserveerde € 3 miljoen. We zijn aan het kijken of de bijdrage voor Nieuwegein hier ook (deels) uit bekostigd kan worden, dit in relatie tot de claim t.b.v. Nieuwegein in de begroting 2021-2024.	3	van Muilekom
36	CU	Hoogspanningskabels: Nadat we langdurig aandacht hebben gevraagd voor hoogspanningskabels in Veenendaal, zien we hier geen bedrag voor gereserveerd in de kaderbrief. Kunnen we hier uit opmaken dat dit project definitief in uitvoering is of komt?	Ja dit project zit in de uitvoeringsfase	3	van Muilekom

37	D66	De kwaliteitsimpuls voor VTH blijft achter bij de eerder benoemde bedragen uit te werken voorstellen. Gelet op de ambities op VTH en de ontwikkeling richting omgevingsvisie, vragen we ons af of deze impuls voldoende is.	<p>De RUD heeft in het kader van het traject Kleur bekennen in afstemming met de 12 eigenaren een eerste koers bepaald voor doorontwikkeling van technisch uitvoerend naar technisch adviserend. Dit vraagt een investering van de eigenaren. Om de hoogte van de investering te bepalen heeft de RUD Berenschot gevraagd om een raming te maken. Deze raming is verwerkt in de Kaderbrief en is daarmee dekkend voor deze ontwikkeling.</p> <p>Het klopt dat deze bijdragen lager uitpakken dan eerste indicaties die hierover wel eens zijn gedeeld. Er liggen nu echter plannen onder en het college denkt op basis van die inzichten dat deze middelen afdoende zijn voor de beoogde kwaliteitsimpuls.</p>	3	Strijk
38	GL	P. 16; GroenLinks vindt de kwaliteitsimpuls VTH belangrijk en ziet uit naar bespreking van het rapport Naar een toekomst bestendige RUD. Is er een planning te noemen? Zijn de genoemde bedragen voor de impuls voldoende om de ambities te realiseren?	<p>Het genoemde rapport is meegenomen in het traject Kleur bekennen bij de RUD. De eerste fase heeft geleid tot een eerste koersbepaling. In de 2^e fase, die nu start, zal verdergaande uitwerking van de doorontwikkeling van de RUD plaatsvinden. De aandachtspunten uit het rapport zijn hier vertrekpunt. De uitkomst van fase 2 zullen, in afstemming op de afhandeling van motie 35, met u delen. De genoemde bedragen uit de Kaderbrief zijn voldoende voor de gevraagde investering van de doorontwikkeling van de RUD van technisch uitvoerend naar technisch adviserend.</p> <p>De gesprekken met de mede-eigenaren van de RUD lopen momenteel. Wij denken in het vierde kwartaal u meer te kunnen informeren over de voortgang.</p>	3	Strijk
39	GL	P.17; SV Klimaatadaptatie – GroenLinks mist in het rijtje ambities klimaatadaptatie bij bedrijventerreinen, kan dat worden toegevoegd?	Eén van de hoofddoelstellingen van het Programma Klimaatadaptatie is het verankeren van klimaatadaptatie in eigen provinciaal beleid en (uitvoerings)programma's. Doel is ervoor zorgen dat klimaatadaptatie een integraal	3	Bruins Slot

			onderdeel wordt van het beleid. Dat geldt dus ook voor het beleid inzake bedrijventerreinen. In één van de acties uit het programma (actie 12) wordt expliciet het programma verduurzamen bedrijventerreinen genoemd.		
40a	CDA	inzake programma klimaatadaptatie. Wanneer kunnen we de uitwerking hiervan verwachten?	Het Programma Klimaatadaptatie is toegezonden aan PS en wordt in september 2020 behandeld in de Cie RGW en PS.	3	Bruins Slot
40b	CU	Klimaatakkoord: Wat is de stand van zaken van de cofinanciering aanpak veenweidegebied uit het klimaatakkoord?	Vanuit het rijk worden hieraan geen eisen van cofinanciering gesteld. In de Begroting 2020 / Meerjarenbegroting 2020-2023 zijn €12 miljoen aan provinciale middelen beschikbaar gesteld voor het thema afremmen bodemdaling en 2x €500k voor Regiodeal Groene Hart voor 2020-2021.	3	Bruins Slot
41	PVV	<p>Klimaat</p> <p>Op alle economische sectoren heeft klimaatverandering een negatieve invloed schrijft het college. Wat een zwartkijkers. Kunt u dat specificeren voor alle economische sectoren? Waarom is dat zo? Dat suggereert tevens dat er bepaalde weersomstandigheden zijn die ideaal zouden zijn voor de economie. Hoe zien die omstandigheden er uit? Hoe kan het dat economieën met een veel warmer, kouder, droger, natter klimaat floreren? Heeft het wellicht helemaal niets met het klimaat te maken maar vooral met het economisch model? Hoe is deze verwarde blik op het functioneren van de economie ontstaan, waarbij de PVV-fractie het Maoïstisch pamflet dat de ronde deed in het provinciehuis in herinnering roept?</p> <p>Je zou ook zeggen dat als het een graadje warmer wordt dat heel veel sectoren daar ook baat bij hebben (recreatie, horeca, sport), ook door bijvoorbeeld lagere energielasten (die dan weer ruimschoots overtroffen worden door totaal ineffektieve directe en indirecte klimaatbelastingen). Waarom ziet dit college alleen (vooral fictieve) gevaren? Waar zijn de meekoppelkansen?</p>	De klimaatverandering zorgt voor grotere risico's op overstromingen, vaker wateroverlast, langere periodes van droogte en langere periodes van hitte. Extreme weersomstandigheden treden de laatste jaren steeds vaker op. Het aanpassen aan het veranderende klimaat brengt kosten met zich mee, dit geldt voor alle economische sectoren. Dat geldt ook voor andere landen. Op tijd investeren in het aanpassen aan het veranderend klimaat voorkomt hoge kosten op de langere termijn. Tegelijkertijd biedt klimaatverandering ook kansen en mogelijkheden voor innovatie. De kansen zijn goed in beeld gebracht in de zogenaamde bollenschema's van de NAS (de Nationale klimaatadaptatiestrategie). Daarin is o.a. te zien welke bedreigingen én kansen er zijn voor bijvoorbeeld de landbouw (langer teeltseizoen), recreatie en lagere stookkosten voor huishoudens en bedrijven.	3	Bruins Slot Van Essen

42	SGP	Er wordt 2 miljoen gereserveerd voor het Copernicus instituut. Graag een onderbouwing waarom u denkt dat dit een doelmatige investering is.	<p>Vooraf: de exacte inhoud van het totale Copernicus Bid is geheim tot definitieve toekenning in dec 2020. Het BID is gedaan namens vele partijen en is beduidend meer dan de eventuele bijdrage van de Provincie Utrecht. Vanzelfsprekend is alles wat in de kaderbrief staat openbaar, evenals onze bijdrage aan het Bid. Het college zoekt in het licht van het delicate onderhandelingsspel nadrukkelijk niet teveel de publiciteit. De regie daarvoor ligt bij het Rijk en de Universiteit en het KNMI.</p> <p>Vestiging van dit instituut leidt tot een versteviging van het kenniscluster op het gebied van aardwetenschappen, klimaatadaptatie, circulariteit. Dit past naadloos bij de doelstellingen van de Regionaal Economische Agenda en de focus die PU wil nastreven t.a.v. de regionale economische ontwikkeling.</p> <p>Met het aantrekken van een gezagvol kennisinstituut versterk je de innovatiekracht van deze regio. Een doelstelling in ons (voorgestelde) economisch beleid (beleidsdoel 7.3). Het maakt het voor bedrijven die werkzaam zijn in dit specifieke wetenschapsgebied interessanter zich te vestigen in Utrecht. Met alle werkgelegenheid effecten die daarbij horen. Daarnaast is het een versterking van kennis die past bij onze maatschappelijke opgaven.</p> <p>Zie aanvullend mogelijk ook de beantwoording van vraag 42.2 van FvD</p>	4a.	Strijk
42.2	FvD	Op pagina 18 schrijft u over de mogelijke vestiging van het Copernicus instituut. Kunt u hier uitgebreid op in gaan wat hier gebeurt? Wat is dit voor instituut? Waar komt het vandaan? Hoe groot zijn de aanzienlijke bijdragen van de gemeente Utrecht en de UU? Sinds wanneer speelt het? Waarom moet de provincie meedoen? Hoeveel	Vooraf: De exacte inhoud van het totale Copernicus Bid is geheim tot definitieve toekenning in dec 2020. Het BID is gedaan namens vele partijen en is beduidend meer dan de eventuele bijdrage van de Provincie Utrecht. Vanzelfsprekend is alles wat in de kaderbrief staat	4a.	Strijk

		<p>werkgelegenheid levert het op? Waarom zit er een onrendabele top op de huisvesting? Gaat het om een eenmalige bijdrage of ook nog een structureel bedrag? En waarom heeft de provincie hiervoor gekozen?</p>	<p>openbaar, evenals onze bijdrage aan het Bid. Het college zoekt in het licht van het delicate onderhandelingspel nadrukkelijk niet teveel de publiciteit. De regie daarvoor ligt bij het Rijk en de Universiteit en het KNMI.</p> <p>Het ECMWF is gevestigd in Reading (UK). Het doel van het ECMWF is het ontwikkelen en exploiteren van een weermodel dat op wereldschaal weersverwachtingen berekent op de middellange termijn. Het ECMWF is een intergouvernementele organisatie van momenteel 22 "full member" lidstaten en 12 "Cooperating" lidstaten. Het KNMI vertegenwoordigt Nederland in de Council waarin alle lidstaten zijn vertegenwoordigd. Meer info over het ECMWF is te vinden op: https://www.ecmwf.int/en/about. Copernicus is het Aarde Observatie programma van de Europese Unie (dit wordt uitgevoerd door het ECMWF), dat de planeet en het milieu onderzoekt voor het welbevinden van de Europese burger. Het levert informatie op gebaseerd op satellietinformatie.</p> <p>De exacte bedragen moeten ivm de Europese concurrentie geheim blijven tot na definitieve toekenning van het bid. De initiële uitvraag van ECMWF is sinds december 2019 bekend. De bijdrage vanuit de PU is noodzakelijk gebleken om het nationale bid te winnen. De directe werkgelegenheid gemoeid met vestiging van dit instituut is 150-250 banen. Met de komst van Copernicus zullen veel banen regionaal worden gecreëerd verwant aan het instituut. Denk hierbij aan ondersteunende en logistieke diensten, spin offs ontstaan door de gegenereerde kennis binnen Copernicus. Buiten dat is de verwachting dat Copernicus ook bedrijven aan gaat trekken die gebruik maken van de Copernicus data en</p>		
--	--	---	---	--	--

			<p>aangehaakt willen zijn op het Utrechtse kenniscluster.</p> <p>NB. Op dit moment in de economische conjunctuur is er sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Hoewel nog onzeker is hoe de effecten van de corona crisis hier op uitwerken. Uit onderzoek blijkt dat de bevolkingsgroei in de regio de komende tientallen jaren groter is dan de groei van het aantal banen. Het aantrekken van een instituut met een duurzame en lange termijn aantrekkingskracht naar de regio zal zeker bijdragen aan het streven naar duurzame werkgelegenheid in de regio.</p> <p>In de regionaal economische agenda (REA) hebben diverse organisaties, ondernemers en gemeenten aangegeven zich te willen inzetten voor een regio die bekend staat om Gezond Stedelijk Leven en in haar economisch beleid streeft naar het realiseren van maatschappelijke doelen en brede welvaart. In onze eigen uitwerking van die REA, de economische visie van de Provincie Utrecht stellen we bij beleidsdoel 7.3 dat wij de innovatiekracht van de regio willen versterken. De mogelijke kans van vestiging van Copernicus dicht bij de Universiteit Utrecht en het KNMI zou een enorme impuls betekenen voor het kenniscluster, de aantrekkingskracht op talent en middelen en langere termijn innovatiekracht voor deze regio.</p> <p>Huisvesting: het aantrekken van een instituut als Copernicus vraagt een grote inspanning van het land van huisvesting. Zo betaalt Copernicus in Reading nu geen huisvestingskosten en is dat ook de eis voor een nieuwe vestiging. Om als land te kwalificeren voor huisvesting van Copernicus zal er voor een periode van 25 jaar gratis huisvesting aangeboden moeten worden. De bijdragen vanuit</p>		
--	--	--	---	--	--

			de PU is een eenmalige bijdrage, passend in het totale aanbod voor huisvesting i.s.m. UU en het Rijk.		
43	PVV	<p>Copernicus Instituut Hoe duurzaam is het aantrekken van dit instituut?</p> <p>Qua financiën. We hebben geen zicht op de cijfers maar we gaan wel meer uitgeven. Hoeveel? Onze eigen ondernemers verkeren in grote nood, hoe verantwoord is deze uitgave in deze tijd?</p> <p>Qua infrastructuur en woningmarkt. Over hoeveel medewerkers gaat het? Is onderzocht of medewerkers die in Nederland geworven zouden kunnen worden ook beschikbaar zijn op de arbeidsmarkt? Hoeveel mensen komen er over uit de UK? Waar gaan deze mensen wonen, werken. Hoe gaan ze reizen? Gaat een groot aantal medewerkers, wekelijks, maandelijks met het vliegtuig terug naar de UK, zoals bij EMA? Moeten we straks ook weer bijdrage aan een internationale school geven, daar waar Nederlandse kinderen in bomvolle klassen zitten? Hoeveel CO2 en stikstof gaan de arbeidsmigranten uitstoten?</p>	<p>Vooraf: De exacte inhoud van het totale Copernicus Bid is geheim tot definitieve toekenning in dec 2020.</p> <p>Vestiging van dit instituut leidt tot een versterking van het kenniscluster op het gebied van aardwetenschappen, klimaatadaptatie, circulariteit. Dit past naadloos bij de doelstellingen van de REA en de focus die PU wil nastreven t.a.v. de regionale economische ontwikkeling.</p> <p>Vestiging in de regio Utrecht is voor Copernicus met frequente reisbewegingen naar Brussel, Bologna en Reading de meest CO2 neutrale plek voor vestiging.</p> <p>PU draagt € 2 miljoen bij aan Copernicus. De bijdrage aan Copernicus is een bijdrage aan het structurele innovatie-vermogen van de regio, gericht op duurzame werkgelegenheid op langere termijn. Directe werkgelegenheid is 150-250 medewerkers. De verwachting is dat een hoog percentage medewerkers mee verhuist naar NL. De ervaring met de EMA medewerkers leert dat deze zich sterk verspreiden over de randstad regio. Dit heeft alles te maken met persoonlijke voorkeuren maar ook met de aanwezigheid van internationale scholen, bijvoorbeeld Europese school in Den Haag en Bergen.</p> <p>Het is niet mogelijk nu een inschatting te maken van de frequentie van privé reizen van het personeel daarmee is ook de CO2 uitstoot onbekend. De huisvesting van ongeveer 150 kinderen van Copernicus medewerkers wordt gegarandeerd en betaald door de gemeente Utrecht.</p>	4a.	Strijk

			Zie ook de antwoorden op vragen 42.1 en 42.2 van de SGP en FvD.		
44	D66	Mooi om te lezen dat we ons willen inzetten voor een instituut als Copernicus. Kan GS ons binnenkort in een infosessie verder toelichten wat hier de kansen zijn voor de regio die hieruit voort kunnen vloeien?	<p>Met de komst van Copernicus zijn 150 directe banen gemoeid, waarvan de verwachting is dat de meerderheid van de werknemers mee zullen verhuizen. Binnen het instituut zijn dit vooral banen op hoger kennis niveau en gericht op data en IT.</p> <p>Belangrijker dan deze 150 banen is echter de enorme versterking die Copernicus zou geven aan het kenniscluster rondom de Universiteit Utrecht (faculteit aardwetenschappen) en het KNMI. Als het gaat om middellange termijn weermodellen, klimaatadaptatie en klimaatverandering, zou hier een belangrijk centrum ontstaan van kennis. Dit trekt op haar beurt wetenschappelijk talent aan, en maakt onze regio ook interessanter voor bedrijven die opereren in deze sector. Dit past naadloos in de economische visie om juist die innovatie te stimuleren en ondersteunen die bijdraagt aan het bereiken van maatschappelijke doelen.</p> <p>Met de komst van Copernicus zullen veel banen regionaal worden gecreëerd verwant aan het instituut. Denk hierbij aan ondersteunende en logistieke diensten, spin offs ontstaan door de gegenereerde kennis binnen Copernicus. Buiten dat is de verwachting dat Copernicus ook bedrijven aan gaat trekken die gebruik maken van de Copernicus data en aangehaakt willen zijn op het Utrechtse kenniscluster.</p> <p>GS is gaarne bereid om de kansen die Copernicus biedt nader toe te lichten.</p>	4a.	Strijk
45	CDA	Op pagina 10 en 18 maakt het college duidelijk dat er € 2 miljoen wordt vrijgemaakt om het Copernicus Instituut te verleiden om zich in onze provincie te vestigen. Wij begrijpen dat dit Instituut hoogwaardige banen en extra	Directe werkgelegenheid is 150-250 medewerkers. De verwachting is dat een hoog percentage medewerkers mee verhuist naar NL. De ervaring met de EMA medewerkers leert dat	4a.	Strijk

		<p>aantrekkingskracht kan hebben op soortgelijke instellingen. Deze situatie lijkt erg op de vestiging van EMA in Amsterdam. Hierdoor verhuisden honderden goed betaalde medewerkers met hun gezinnen naar Amsterdam en omgeving. Mogelijk volgen nog tientallen medisch gerelateerde bedrijven. De al erg overspannen woningmarkt in Amsterdam eo. wordt hierdoor extra belast. Hoe schat GS de mogelijke nadelige gevolgen in voor Utrecht bij de vestiging van dit instituut?</p>	<p>deze zich sterk verspreiden over de randstad regio. Dit heeft alles te maken met persoonlijke voorkeuren maar ook met de aanwezigheid van internationale scholen, bijvoorbeeld Europese school in Den Haag en Bergen. De schaal is hiermee veel kleiner dan destijds met de EMA, de impact op de regio is daarmee ook beperkt.</p> <p>Wel denken we dat de vestiging van Copernicus bijdraagt aan de innovatiekracht van onze regio en het ook zal leiden tot indirecte werkgelegenheid middels opdrachten en groei. Zie hiervoor ook de antwoorden op vragen van D66 bij vraag 44 of de PVV bij vraag 43.</p>		
46	CDA	<p>In het verlengde op de bovenstaande vraag heeft het CDA nog een aanvullende vraag. Tijdens de Brexit is erg gefocust om bedrijven te verleiden zich in de Randstad te vestigen. Het CDA is wegens de eerder genoemde nadelige effecten (verdringing op de woningmarkt) niet erg enthousiast over deze werkwijze. Nu de coronacrisis ons heeft laten zien dat we met onze vitale maakindustrie te afhankelijk zijn van China is dit geen aanleiding om samen met het MKB e.a. een strategie te ontwikkelen voor het zgn. 'Reshoring'. Uit onderzoek van de Kamer van Koophandel en het Financieel dagblad blijkt dat 10 tot 25 procent van de bedrijven overweegt hun activiteiten te reshoren.</p>	<p>De impact van reshoring dan wel het herstructureren van de supply chain van bedrijven is nog onbekend. Op dit moment denken veel bedrijven er over na en ook wij verkennen hier onze kansen. We zijn ook aangehaakt op de Rijksinspanningen om strategische goederen lokaal te gaan produceren. Wij zullen vanzelfsprekend inspelen op de mogelijkheden die zich voordoen .</p>	4a.	Strijk
47	D66	<p>De ontwikkeling naar een circulaire economie/samenleving is een belangrijk onderwerp dat onze aandacht verdient. Hier wordt nu invulling aan gegeven met 0,5 mio incidenteel voor de komende 3 jaar. U geeft aan dat we in het najaar een uitvoeringsprogramma kunnen ontvangen, wat 'mogelijkerwijs in 2021 leidt tot een vraag om structurele financiering'. Stel dat dit een grotere claim blijkt, hoe is dan voorzien in de genoemde wendbaarheid, mede gelet op de huidige druk op het begrotingssaldo?</p>	<p>De verwachting is dat dit de minimale kosten zijn voor de centrale regie over het vraagstuk circulaire economie. Werkelijk zicht op de kosten voor het vervolg kunnen we met u bespreken bij de behandeling van het uitvoeringsprogramma.</p>	4a.	Strijk
47.2	FvD	<p>Op pagina 18 schrijft u dat u een koopstromenonderzoek doet? Kunt u aangeven waarom nu en is het niet</p>	<p>Het koopstromenonderzoek wordt samen met de Randstadprovincies Noord- en Zuid-Holland en</p>	4a.	Strijk

		realistischer dit onderzoek uit te stellen nu de resultaten geen vergelijkingsmateriaal gaan opleveren?	deels Flevoland gedaan. Het onderzoek wordt iedere 4 jaar gedaan met een tussentijdse update na 2 jaar. Dat gebeurt al sinds 2011 in Randstadverband. Daarnaast dus ook een uitgebreid onderzoek in 2016 en een update in 2018. Voor 2021 gaat het weer om een groot onderzoek. Het onderzoek geeft goed vergelijkingsmateriaal, omdat we al langer monitoren. Het vormt tevens belangrijke input voor ons detailhandelsbeleid en het detailhandelsbeleid van de Utrechtse gemeenten. De onderzoeksperiode zal naar verwachting september/oktober 2021 zijn, waardoor we ook een goed inzicht krijgen in de effecten van de coronacrisis.		
48	D66	De ambitie energieneutraal in 2040 krijgt vorm in het programma energietransitie. Dit past goed in de brede klimaatagenda. D66 wil de doelstelling om te komen tot een 'klimaatneutrale provincie' ook in vizier houden en praktisch maken. Het gaat ons om onderscheid maken tussen CO2 (of equivalent) uitstoot én reductie. Hebben we scherp in beeld waar onze CO2 uitstoot vandaan komt in de provincie? En even belangrijk: hebben we een even goed beeld van het totale pallet aan mogelijkheden om de uitstoot in onze provincie te reduceren of compenseren? D66 zou graag een verkennend onderzoek laten uitvoeren naar CO2-reductie mogelijkheden, vergelijkbaar met wat door de 'Drawdown'-beweging is gedaan. Zo kunnen we de komende jaren het juiste debat met elkaar voeren. Kan GS dit uitwerken voor 2021?	De CO2 uitstoot wordt gemonitord door het Rijk en is te vinden via www.klimaatmonitor.databank.nl . Via deze site kan de ontwikkeling richting klimaatneutraal worden gevolgd. Uitsplitsingen zijn te maken naar provincies en gemeenten. Voor de provincie Utrecht weten we dat de CO2 uitstoot voor ca 90% komt uit verkeer & vervoer en de gebouwde omgeving. Voor het klimaatakkoord is per sector in beeld gebracht hoe de beoogde CO2-reductie voor 2030 kan worden gerealiseerd en zijn daar afspraken over gemaakt. Bij het Statenvoorstel over het Klimaatakkoord is informatie met u gedeeld over de rol van de provincie Utrecht in de uitvoering daarvan. Maatregelen op het gebied van energiebesparing en hernieuwbare energie zijn vervolgens nader uitgewerkt in het programma Energietransitie. Op dit moment loop er een onderzoek naar de monitoring van dit programma. Aan de hand van de resultaten hiervan zullen wij met een voorstel komen voor de verdere monitoring van dit programma. Voor een aanvullende studie zien we geen aanleiding.	4b.	van Essen

49	GL	P.6; Financieringsinstrumentarium voor een inclusieve energietransitie is meerjarig incidenteel in de begroting opgenomen (welke instrumenten worden hiermee bedoeld?)	In het programmaplan Energietransitie 2020-2025 (pagina 21) is opgenomen dat in 2020 een onderzoek wordt uitgevoerd naar de wijze waarop financiële instrumenten kunnen bijdragen aan de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie voor alle inwoners van de provincie. Per 2021 komt het landelijk warmtefonds beschikbaar voor deze doelgroep d.m.v. een maatwerklening. Het Rijk stelt geen middelen beschikbaar voor project- en procesondersteuning en subsidies voor de onrendabele top. Hier ligt de rol voor de lokale en regionale overheid en dit is het instrumentarium dat we ontwikkelen. Daarbij zullen we samen met onze stakeholders innovatieve instrumenten en aantrekkelijke (markt)proposities ontwikkelen voor een inclusieve energietransitie. Opschaling maken we mogelijk door het verstrekken van garanties en in beperkte gevallen leningen. Later dit jaar zullen wij u hier nader over informeren en een voorstel hierover voorleggen.	4b.	van Essen
50	GL	P.8; Waarom alle budgetten voor Energietransitie als incidenteel beoordeeld en niet als structureel? Energietransitie gaat nog door tot 2050, rol van provincie dan waarschijnlijk ook?	Dit programma heeft een beperkte looptijd. Om binnen de programmaperiode de beoogde resultaten te behalen, worden middelen beschikbaar gesteld voor die periode. Zie ook antwoord bij 50.2.	4b.	van Essen
50.2	FvD	Waarom zijn de programma's binnenstedelijke ontwikkeling en het financieringsinstrumentarium voor een inclusieve energietransitie incidenteel opgenomen? Hoe lang lopen deze programma's en voldoen ze aan de eigen eisen om een post als incidenteel of structureel aan te duiden?	De programma's hebben in principe een beperkte looptijd. Om binnen de programmaperiode de beoogde resultaten te behalen, worden middelen beschikbaar gesteld voor die periode. Na die periode zal worden bekeken of voortzetting in de vorm van een programma nog steeds logisch en noodzakelijk is. Door uw Staten is in de Kadernota 2019 het 'kader incidenteel-structureel' vastgesteld, dat te vinden is via onderstaande weblink: https://provutrecht2019.kadernota.nl/p5082/kader-incidenteel-structureel	4b.	van Essen / van Muilekom

			Indien uw Staten instemt met het beschikbaar stellen van de bedragen voor de afgebakende periode, wordt voldaan aan uitzondering 1 op de hoofdrichtlijn. Namelijk: "meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt met een staten- en/of toekenningsbesluit zijn incidenteel".		
51	SGP	Verschillende posten worden opgevoerd als incidenteel, maar zijn vervolgens wel drie of vier jaar achtereenvolgend hetzelfde bedrag. Weet u zeker dat deze posten na 2024 altijd uit de begroting zijn verdwenen of zijn sommige posten toch minder incidenteel dan opgevoerd? Een duidelijk voorbeeld hiervan zijn de kosten voor het energieprogramma.	<p>Dat heeft te maken met het feit dat de inspanningen voor de energietransitie als een programma is ingericht. Vanuit de begrotingstechniek worden deze posten als incidenteel bestempeld, maar ze kunnen wel langdurig zijn.</p> <p>Belangrijk criterium hierbij is dat het geen vanzelfsprekendheid is dat die kosten langer doorlopen. Daar gaat een politiek bestuurlijke keuze aan vooraf.</p> <p>Zie ook antwoord bij 50.2.</p>	4b.	van Essen
52	GL	P.10: Participatie in energie-innovatietrajecten; waar gaan we in meedoen?	In het programmaplan 2025 (pagina 33) is aangegeven dat we innovaties volgen en kansrijke innovaties aanmoedigen. Binnen het programma is nu een start gemaakt met het inventariseren van kansrijke innovaties voor het Energiesysteem in Utrecht. In het najaar wordt dit onderzoek afgerond en kunnen keuzes gemaakt worden voor de innovaties die we willen aanmoedigen en waarin we willen participeren.	4b.	van Essen
53	GL	P.10/18 Financieringsinstrumenten inclusieve energietransitie; Hoe zit het met deelname aan energiecoöperaties voor mensen met een kleine beurs? Dat is een echt inclusief en democratiserend middel. Kennisontwikkeling en -deling is dat minder.	De kennisontwikkeling en -deling waar hier op wordt gedoeld betreft het delen van kansrijke oplossingen ondersteunen van o.a. gemeenten om hun aanpak voor de warmtetransitie en de wijkgerichte aanpak inclusiever te maken. Zo willen we instrumenten gaan ontwikkelen waardoor ook mensen met een smalle beurs mee kunnen doen bij een wijkgerichte aanpak. Kennisontwikkeling- en deling is belangrijk om kansrijke oplossingen die hier uit voort komen te repliceren.	4b.	van Essen

			Ook binnen onze ondersteuning van energiecoöperaties hebben wij aandacht voor het betrekken van mensen met een kleine beurs. Door het inrichten van een interprovinciaal ontwikkelfonds voor projectfinanciering ten behoeve van energie coöperaties, worden belangrijke risico's voor energie coöperaties weggenomen, waardoor energie coöperaties toegankelijk worden voor een grote doelgroep. Energiecoöperaties vinden dit zelf ook een belangrijk onderwerp, waardoor het ook meegenomen wordt in de verkenning naar een coöperatieve ontwikkelaar. Zo wordt de kans groter dat concrete projecten inclusief gerealiseerd worden.		
54	CDA	Op pagina 19 bij programma 5a (bereikbaarheid excl. OV) dat er geen nieuwe beleidsvoornemens met financiële consequenties voor de meerjarenbegroting voorliggen. Betekend dit dat er geen nieuwe wegen worden aangelegd/onderhouden? Hoe moeten wij dit zien? Rijkswaterstaat is momenteel bezig met een inventarisatie om wegwerkzaamheden versneld uit te voeren om zo de economie een extra impuls te geven en hierdoor de gevolgen van de coronacrisis te verkleinen. Een dergelijke oproep hebben wij als CDA vorige week ook gedaan, hoe ziet de Gedeputeerde dit?	Komende jaren zullen er investeringen in wegen worden gedaan en worden wegen onderhouden. Wat de provincie precies gaat doen is opgenomen in het Meerjaren Investerings Plan Mobiliteit en het Meerjaren Onderhouds Plan Mobiliteit, die beiden in de begroting worden opgenomen. De investeringen passen binnen de kapitaallastenruimte weg en het onderhoud binnen het vastgestelde budget voor beheer en onderhoud zoals vastgesteld in de Nota Kapitaalgoederen Mobiliteit. Daarom zijn dit geen nieuwe voornemens met financiële consequenties	5a.	Schaddelee
55	GL	P.20; Bij bestuur en middelen/bedrijfsvoering mist nog een budget voor transitie management/monitoren van de overkoepelende opgaven zoals Brede Welvaart uit de doelenboom. Waar vinden we dat terug?	De voortgang van de overkoepelende opgaven wordt per opgave gemonitord en is in die budgetten opgenomen. In de kaderbrief wordt aangegeven of er extra middelen nodig zijn. Niet voor alle brede opgaven zijn extra middelen nodig en kan de ambtelijke capaciteit en inzet worden betaald uit de eerder beschikbaar gestelde middelen. Voor circulaire economie wordt wel meerjarig incidenteel extra geld uitgetrokken. Hierin zit een deel gereserveerd voor de concern brede	7	Strijk

			<p>aansturing van de transitie naar een circulaire samenleving. Als uw staten straks de doelenboom vaststelt die nu nog in concept voorligt, zal dit deel in de begroting dus worden gepresenteerd onder programma 8.</p> <p>Ook voor de concernopgave 'data onderbouwd beleid' (8.6.3) zal die overboeking dan moeten plaatsvinden tussen middelen uit de lijn (programma 9) naar 8.6.</p> <p>Er is verder geen extra apart budget gereserveerd voor monitoring van de overkoepelende opgaven</p>		
56	GL	P. 20: "Voor de ondersteuning van de werkplek van Statenleden kan er dag- en nacht een beroep worden gedaan op onze ICT-afdeling." Houdt dit daadwerkelijk een 24/7 ondersteuning in, of moeten we denken aan een regeling voor 7 dagen per week met ruimere tijden (bijv. 7-23)?	<p>Wij kennen een bepaalde vorm van VIP ondersteuning (VIP: Very Important Person) De ondersteuning wordt geleverd door 2 vaste ondersteuners van team Beheer ICT en omvat alle vormen van ICT dienstverlening. Deze 2 ondersteuners hebben naast een vertrouwensband met de leden van het bestuur ook inzicht in de persoonlijke ICT omgeving van die VIP, worden direct telefonisch benaderd door de (secretariaten van de) VIP en zorgen dat die zo snel mogelijk worden geholpen. In de praktijk wordt er vrijwel altijd direct opgenomen en anders binnen 15 minuten teruggebeld om het incident op te lossen. Dit gebeurt ook buiten kantoortijd. We hebben aan deze tijden geen grenzen gesteld. We gaan er van uit dat onze "klanten"(lees: statenleden) begrip hebben dat wij doen wat redelijkerwijs mogelijk is.</p>	7	Strijk
57	GL	P.20; "Uitvoering geven aan de Sociale agenda: veerkracht, inclusiviteit, participatie en acceptatie van kwetsbare groepen te versterken en eenzaamheid, discriminatie en laaggeletterdheid te bestrijden (in verbinding met alle beleidsterreinen van de provincie)" Wil GS in het licht van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en demonstraties zich als mede overheid inspannen tegen	<p>Anti-discriminatie zal waarschijnlijk onderdeel uit gaan maken van de Sociale Agenda. Op dit moment wordt verkend met welke samenwerkingspartners en in welke vorm dat zal zijn. Nog voor de zomer zult u worden geïnformeerd over de voortgang van de Sociale Agenda.</p>	7	van Muilekom

		institutioneel racisme en discriminatie, <u>bijvoorbeeld</u> via het Nationaal Actieplan mensenrechten 2020?			
58	SGP	Sommige posten zijn nog moeilijk in te schatten, maar worden al wel opgenomen. Bijvoorbeeld de sociale agenda en de voedselagenda. Daarover vindt nu onderzoek plaats en nog niet helder is welke activiteiten er plaats gaan vinden om hier uitvoer aan te geven. Welke ramingen liggen hieronder? De vorige debatten is namelijk door GS aangegeven dat we alleen concrete ramingen opnemen in de begroting.	<p>Voor de sociale agenda is het gereserveerde budget ad 300.000 per jaar in de periode 2021 – 2023 echt een werkbudget om de Sociale Agenda te kunnen opstarten en dingen van de grond te krijgen. Afhankelijk van de uiteindelijke ambities in de Sociale Agenda (wordt aan het einde van het jaar voorgelegd aan PS) zal worden bekeken of dit meer middelen vraagt. De uiteindelijke uitvoering zal voor een deel ook in de verschillende programma's moeten landen.</p> <p>Voor de voedselagenda wordt een incidenteel bedrag gevraagd van € 100.000/jaar voor de periode 2020, 2021 en 2023. Dit zal o.a. worden besteed aan het versterken van samenwerkingen voor een korte voedselketen en regionale afzet door o.a. ontwikkelen van subsidiekader voor initiatieven die regionale korte ketens versterken; stimulering van de Taskforce Korte Ketens; het bewustzijn van voedsel vergroten bij de consument door in te zetten op boerderijeducatie en voedselonderwijs; participatie in samenwerkingsnetwerken zoals Utrecht Food Freedom (UFF) en Food-Print Utrecht Region (FPUR); en zelf het goede voorbeeld te geven door in eigen catering een gezonder, duurzamer en lokaler aanbod te realiseren.</p> <p>Meer in het algemeen heeft GS in eerdere debatten aangegeven geen bedragen van vele miljoenen te reserveren als daar nog geen concreet plan aan ten grondslag ligt. Maar in die gevallen alloceerde het college wel al relatief kleinere bedragen om het team op te kunnen zetten om die plannen uit te werken. Soms ook zijn de plannen wel op hoofdlijnen bekend, of de ambities helder, maar moet eerst de ambtelijke</p>	7	Strijk / van Muilekom / Bruins Slot

			capaciteit worden geregeld om dit in concrete voorstellen vast te leggen. Omdat wij in een begroting ook een meerjarig financieel perspectief willen presenteren nemen we afhankelijk van de status en haalbaarheid van die beelden over toekomstige plannen al wel ronde bedragen op.		
--	--	--	--	--	--